

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 16 kor. — fill.

Negyedévre . . . 4 . . . — . . .

Helyben kézbe hordva:

Egész évre . . . 20 kor. — fill.

Negyedévre . . . 5 . . . — . . .

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 24 kor. — fill.

Negyedévre . . . 6 . . . — . . .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn

és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására

vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-

hivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, június 9.

Temetnek oda át.

Szokás néha átkukucskálni a szomszédba s ha nem is éppen illik, most mi is megteesszük, mert akkora láрма és pokoli zürzavar hallszik od'átról, hogy talán a felebaráti szeretet fog áthajtani bennünket, meggabalyodott embertársainkon segíteni.

Az osztrák parlamentben ütök a padokat és egymás ábrázatját a képviselő urak, közben énekelnek és trombitálnak erősen, a mint csak cseh képviselőktől telik.

Mi bajuk van!? Ki bántotta meg ennyire őket? A válasz az, hogy nem most bántják, hanem egy régi, régi sérelmük nincs még kireparálva s azért nem tudott s ha kell nem fog tudni még évekig dolgozni a parlament.

Mi bármennyire bosszankodunk is a zaj miatt, mégis bámulással telünk el. Hát egy dolgot évekig forsziroznak oda át és nem a hecz kedvéért heczelődnek, hanem az ügy sikeréért?

Csodálatos!

Mennyivel türelmesebb és illedelmesebbek vagyunk mi a cseheknél. Ezek egy kis jogért, melyhez tulajdonképpen joguk sincs, évekig harcolnak, mi a sérelmeinken is túl vagyunk három vagy négy nap alatt s ha viharba kezdünk, előre megállapítjuk a formulát is, a napot is, melyen lecsillapodunk.

Ott van a zászló sértésünk, melyet megegettek, czimer sértéseink, választási visszaélések, ex-lex állapot, ruthén pusztulás, kvóta emelés, hadsereg tágitás, meg nem szavazott, de elköltött külügyi milliók, választási kassza stb., mik ezek nekünk?

Beszéd témák, melyek ha kimerítették, unottakká lesznek s negyedik nap már izellenség beszélni róluk.

A csehek azonban kemény nyaku legények és nem olyan jó, csendes kis adófizetők, mint mi. Lärmájukkal elértek annyit, hogy most már minden fórum belátta a rendes parlamentáris tárgyalások lehetetlenségét.

Mi lesz már most?

A lapok teli vannak kombinációkkal. Feudalizmus, abszolutizmus, hármass birodalomról beszélnek, vagy rémjövőt jósolnak a cseheknek. De a csehek alig ha félnek a jövőtől, mert hiszen előre látták, sőt maguk ásták az eddigi alkotmány sirját. Azt is megmutatták, hogy kemény emberek, kik ha egyszer meg fogják a célt, el nem eresztik többé.

És bármit mondjunk, az erő imponál és semmi csoda nem lesz, ha a csehek elérik céljukat.

Hanem itt kezdődik a mi aggodalmunk. Ha a német és cseh elem kiegyezik, az csakis úgy fog megtörténni, ha egyik sem szenved kárt az egyezségből, ez pedig ismét csak úgy történhetik, ha egy harmadiknak a bőrére egyezkednek ki, a mint ez rendszeren szokás is.

Hogyan állunk mi majd, ha felénk talál jönni a veszedelem? Hol az egységes parlament, a rendíthetlen hazafiság, az önfeláldozásig kész régi virtus, mely a jussát nem hagyja? Bizony mindezeknek a fonaka van meg. Inkompatibilis képviselők, ujdonsült hazafiak s alvó közvélemény.

Régi átok ver bennünket, az urhátnámság átka. Ez ölte meg a vagyonunkat, ez öli meg lassankint minden régi jussunkat is.

Ha a magyar ember dominiumért imádkozik a fölséges Ur Istenhez, csendben kér hozzá egy árendást is mindjárt, aki majd kezelje a dominiumot, akár fix fizetésért, akár szabad lopásért, mert ha kevesebb lesz is a jövedelem, kevesebb lesz a gond is.

Igy esett meg, hogy az árendás lett az ur a birtokon s a régi gazda örült ha megtörték valahol.

Régen csak a nemesi birtokokkal volt így, most a nemesi kötelességeket is kezdjük árendásokkal kezeltetni.

A közvéleményt kezeli a sajtó s az ország nem törődik vele, a hazafiságot pedig feltolakodott kolomposok intézik, eddig szokatlan zajjal és terrorizmussal és eddig szokatlan rükwerczirozással.

Mi kiknek ős apja is magyar volt, magyar nemes volt, akárhányszor aggódva lessük, vajjon elég hazafinak tart-e egy urficska, kinek a papája még gyengén kezelte a magyar nyelvet, mert ma már e téren is ur az árendás és kiturt féle a gazda.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Százszorszép.

Irta: Krüger Aladár.

Ketten ültek az öreg barackfa alatt: öregapó és öreganyó. A csillagok egymás után kigyuladtak az égen, a szomszéd falból áthallatszóltak az esti harang utolsó kongásai s a néhánéha meglebbenő szellő elhozta a Tisza lassu suttogását egészen a barackfáig, egészen öregapóékhoz. Arra aztán a vén barackfa is egyet-kettőt bölintett korhadó ágaival s mintha felsóhajtott volna:

— Istenem, beh szép is így együtt, hármasan, öregesen!

Öregapó, ugy látszik, szintén ilyesfélét gondolt. Ránézett öreganyóra, rá a korhadt fára s mosolyogva fordult feleségéhez:

— No nézd, hogy megöregedtünk mind a hármán s mégis milyen frissen mozgunk.

Öreganyó hallgatott, pedig férjecskejének egyszerűen nagy kedve támadt diskurálni. Azt hitte, talán nem jó tárgyat pendített meg; kezdte mással.

— Gyönyörű nyári este. Szinte nem is hinné az ember, hogy júniusban vagyunk. Akár csak augusztus.

Látta öreganyó, hogy ma már nem lehet kitérni a beszélgetés elől. Pedig milyen jó lett volna ugy csendben üldögelni, hallgatni a tücskök cziripelését meg a hullámok mormolását s

közben visszaálmodni a régi jó idöket! De azért hadd teljék kedve az öreg urnak is. Félig erőltetett mosolylyel feléje fordult:

— Bizony, akár csak augusztus.

— Ugy-e? kapott rajta öregapó. Pedig június rendszeren esős szokott lenni. Emlékszem, mikor először jöttem hozzátok látogatóba, talán éppen ma negyven éve . . .

— Kérlek, ne véníts. Tegnapelőtt volt a harmincznyolczadik évfordulója.

— Igazán? Ejnye, ejnye, ha tudtam volna! De miért is nem juttattad eszembe? Ha olyan jól tudod, akkor fogsz talán arra is emlékezni, milyen pocsek idönek volt?

— Hogyne emlékezném! Te sárosan, lucskosan érkeztél meg a kocsival. A helyett, hogy szépen leültél volna velem beszélgetni, mosdóvizet, szappant sürgettél. Dideregtél, a bajuszod lekonyult, ugy, hogy mikor magunkra maradtunk a hugommal, az kaczagva ugrott a nyakamba s kijelentette, hogy soha sem látott mulatságosabb figurát nálad.

— A kis haszontalan! Te persze vele együtt mulattál rajtam, szegény utason?

— Nem én. Már akkor kezdtem nem szeretni, ha valaki téged bosszantott vagy rajtad nevetett. Na de visszaadtam a kölcset a hugocskámnak. Tudod, egy hosszú mérnök vette el szegényt, a ki napestig kint csatangolt a hártárban s majd mindennap olyan diszesen tért haza, mint te akkor egyszer. Voltam náluk látogatóban, láttam s nem is késtem minden este elmagyarázni, hogy én olyan konyá baj-

szos száját meg nem csókolnék! Hogy bosszankodtak rajta! S nekem milyen jól esett az évődés!

Öreganyó csak most vette észre, mennyire belemeledett a beszédbe. Szinte megszegyennülve hamarosan elhallgatott s lesütötte a szemét; ugy érezte, a sok csillag mind reá néz, mind rajta mosolyog s még a vén barackfa is rosszalólag rázza lombjait. Hanem öregapó egész boldog volt, hogy az ő örege milyen jól megvédelte őt már akkor! Milyen szép idök is voltak azok, daczára a szakadó esőnek!

— Hanem azért estére kiderült. Emlékszel, kimentünk a kertbe sétálni s virágot szedtünk.

— Százszorszépet.

— Azt, azt. Éppen ennek a barackfának a tövében nőtt. Akkor még ez is fiatal volt — no, ne haragudj, mi még nem vagyunk olyan vének — s ennek az emlékéül elhoztunk a fát később a mi kertünkbe.

— Éa meg százszorszépet ültettem a tövébe.

— Hátha van alatta most is virága? Keressünk!

— Jó, keressünk.

Körüljárták az öreg fát egyszer, kétszer, talán háromszor is, le-lehajoltak, keresgéltek, de bizony nem találtak egy szál százszorszépet sem. Pedig öregapó ugy emlékezett, hogy reggel látott egy csomóban többet kinyilva, öreganyónak pedig eszébe jutott, hogy harminczöt évvel ezelött éjszaka is rátaláltak a virágra, a

Ezért megy annyi zajjal, puffogással ma minden hazafias akció és végződik eredmény nélkül, mert nem a magyar közvélemény csinálja, hanem a magyar közvéleményre oktrojált kolomposok.

Képviselőházunk csak alkudni tud s keserves képe a személyes törekvéseknek, legjobbaink eláztatva, vagy leszorítva félre vonulnak a küzdelemtől, komolyan semmi terv nem készült meglepetések esetére, a közvélemény pedig aluszik, vagy a Dreyfus-ügy fejleményét várja, mert ez az egyetlen kérdés, mely évek óta elfoglal bennünket.

Aggódva várjuk az ausztriai állapotok fejlődését. A királyi leirat, mely az ülés-szakot berekesztette, temetési ének.

Kinek?

Németnek, csehnek, vagy a dualizmusnak?

Legfőbb ideje, hogy a gazdák maguk nézzenek a dolog után s nem törődve semmi mü-lármával és terrorizmussal, védjék meg maguk, ami könnyen veszélybe juthat a szomszéd abszolutizmus mellett — alkotmányunk integritását.

P—y

A kvótajavaslat a pénzügyi bizottságban.

Budapest, jun. 9.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt tizenegy órakor Falk Miksa elnökle mellett ülést tartott. A kormány részéről megjelentek Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyi és Darányi Ignác földművelésügyi miniszterek.

Falk Miksa elnök megnyitván az ülést mindenekelőtt melegen üdvözli Széll kormányelnököt mai születésnapja alkalmából, mire az ünnepelt megható szavakkal mondott köszönetet.

Ezután tárgyalás alá vették a kormány kvótajavaslatát. Gajári Ödön előadó beszédében a javaslatot elfogadásra ajánlja a bizottságnak. Beszéde végével Kossuth Ferencz, Kom-

játhy Béla és Justh függetlenségi képviselők szó-laltak föl s már elvi szempontból is elleneztek a javaslat törvénybeiktatását. De tulajdonképen tárgyalanná vált is már a kvóta megállapítása, mert az osztrák Reichsrathot elnapolták. Kéri a kormányt, hogy vonja vissza a javaslatot és ne végeztesen fölösleges, hiábavaló munkát a parlamenttel.

Pulszki Ágost maga is azt hiszi, hogy az osztrák állapotok mostani körülményei mellett tisztára felesleges a javaslat tárgyalása. Felesleges már azért is, mert kétségtelen, hogy a kvóta megállapítása ismét a korona döntése alá kerül. Felszólalása kapcsán kérdést intézett ezuttal az osztrák járadékadó tárgyában a miniszterelnökhöz.

Pulszky beszéde után újból Gajári Ödön előadó emelkedett szólásra, hogy az elhangzó beszédekre reflektáljon. Nagyon valószínű, hogy a Bécsben történtek után a javaslat lekerül a napirendről.

Az aláírást megtagadó anyakönyvvezető.

Érdekes polgári egybekelés történt a napokban Eperjesen. A városfőjegyzője és h. anyakönyvvezetője, Magyar József jelent meg jegyesével a polgári anyakönyvi hivatalban, hogy eleget tegyen a honboldogító egyházpolitikai törvények követeléseinek. Ebben még nincs semmi, legfeljebb annyi, hogy máskor, mikor rákerült a helyettesítés sora, ő szokta polgárilag egybeadni a boldogság után sóvárgó feleket, — most pedig ő jelentkezett kollégája előtt polgári egybekelés végett. A dolog érdekes volta a végén következett, mikor u. i. a jegyzőkönyvet kellett volna aláírnia — az aláírást való-lására való hivatkozással megtagadta.

Ő bizonyára jól ismeri a törvényt s az ennek végrehajtására vonatkozó rendeleteket, tudja azt, hogy a polgároknak jogukban áll megtagadni az aláírást. Mint h. anyakönyvvezető bizonyára tapasztalta is, hogy az eperjesi polgárok élnek e jogukkal. Ő sem tett egyebet, mint amihez joga van s amit ker. meggyőződése diktált.

Eppen azért még feltűnőbb az, amit Bánffy lapja a Magyar Szó nagy kárörömmel hirdet, hogy az aláírás megtagadása miatt Eperjes város közgyűlése fegyelmi eljárást rendelt el a derék tisztviselő ellen. Feltűnő és érthetetlen dolog, mert a mihez más polgárnak joga van, azt kétségtelenül ő is megteheti. Jogos, törvényes rendeleten alapuló eljárás pedig nem képezheti a fegyelmi vizsgálat alapját.

De Bánffy lapja még ezzel a fegyelmivel sincs megelégedve. Ő azt akarja, hogy nem csupán helyettes anyakönyvvezetői, hanem városi főjegyzői állásából is menten csapják el Magyar Józsefet.

Reményljük, hogy a belügyminiszter is részen lesz s a jog, törvény és igazság nevében nem enged jogtalanságot történni azzal, a ki polgárjogával élt, — más jogtalanságot nem cselekedett.

Fiume és a Muraköz.

Hire jött, hogy Fiumében, az anyaország-hoz közvetlenül kapcsolt kikötő városban, ismét magyarelleses dolog történt.

Nemrégiben pedig a Muraközből jelentették a horvát tulzó érzelműek magyarelleses működésének veszélyes voltát.

Két egyszerű hír, a melyek napnál világosabban beigazolják, hogy saját kormányunknak közvetlenül alárendelt területen sem tudjuk a magyar állam tekintélyét fenntartani; hogyan tudnánk akkor megvédelmezni Zágrábban, vagy éppen Bécsben és Bukarestben? Ugy látszik, a »magyar állameszme« hangzatos jelszava csak éppen házi használatra való, a melyet mások előtt hangoztatni nem igen szoktunk, no meg nem is igen mertünk. Különösen mélyen hallgatunk róla horvát »testvéreink« előtt.

A nagy kiegyezési mániában, mikor sikerült állami jogaink tetemes részéről Ausztria javára lemondanunk, körültekintettek az akkori politika vezérei, hogy kinek lehetne még valamit adnunk abból, a mink megmaradt? Tekintettük Horvátországra esett, a mely 1848-ban elsőnek szövetkezett az osztrákkal, elsőnek tüzte ki nyíltan a lázadás zászlóját s az irtózatot

melyiket kerestek. Talán akkor fényesebben ragyogtak a csillagok? Harminczöt év nagy idő a csillagoknak is, kifáradhattak szegények. Megállapodtak hát abban, hogy azóta bizonyára elhalványodott a csillagok fénye, azért nem látnak olyan jól. Az öreg barackkfa is helybenhagyólag bölintett rá.

— Kár, nagy kár, jegyezte meg öregapó szomorúan. Nekem éppen most jutott eszembe, hogy megremegett a kezem, mikor az egyik százszorszépet a hajdba tűztem. Alig akartad megengedni ezt a nagy kegyet. Mikor aztán ott volt a virág, szél kerekedett, megrázta a barackkfat, mely tele volt virággal — akkor későn kezdődött a tavasz — s te egyszerre be voltál borítva fehér, apró barackkvirág-szirmokkal.

— Igen s te nem is állottad meg szó nélkül.

— Természetes. Azt mondtam rá, hogy ime, készen van a menyasszonyi ruha is.

— Én pedig elpirultam és elszaladtam.

— De én meg visszahoztalak! kiáltott az öreg ur diadallal, mintha az a visszahozás csak pár percze történt volna.

— Vissza ám, de a gonosz megjegyzésért meglakoltál. Verset kellett írnod a százszorszépről.

— Igen, így volt. Te tartottad a papírt, én meg írtam. Hja, akkor még ilyen bohóságokkal is foglalkoztam s milyen büszke voltam a honoráriumra, a mit a verseimért fizettek! Ugyan hova lett az a kis vers?

— Megvan a leveleid közt, de tudom ki-vülről is.

— Tudod? Ejnye galambom, szavald el nekem szépen. Én már holtra felejtettem.

Öreganyó megpróbálta ravaszul mosolyogni az uracsájára s kaczerul odavetette:

— Ha szépen kéri az urfi!

Mire aztán aztán az öreg ur is legényesen megcsipte a felesége arcját s nevetve szólt:

— Hát kérem szépen — kisasszony!

A vén barackkfa mintha nevetett volna. Öreganyó is nevetett, aztán elkomolyodott, egy-kettőt köhintett s elkezdte kapott, de azért ábrándos hangon:

Egyszer sem szép: ez én vagyok.

»Gonosz, csuf, a kinek

— Azt mondtad — nem tudom, mikor Hiszek, vagy nem hiszek.«

Egyszer szép: a kicsiny leány,

Ki mindig mosolyog.

Kétszer szép: a bakfis leány,

Ha ajkán kész a csók.

Háromszor szép: menyecske ez,

Kinyitott rózsaszál,

Kinél a csáb s szurós tövis

Egyaránt készen áll.

Százszorszép — az nincsen csak egy:

Gonoszkodásba' nagy,

Csak még a szépségben nagyobb;

A százszorszép — te vagy!

A szavaló rá nézett a szerzőre s leste a hatást — de az nem mutatkozott. Öregapó

egyszerre elhallgatott s nézte, erősen nézte a barackkfa egyik lehajló ágát. Talán nem látta az ágat, mert egyszerre megdörzsölte az szemét, aztán a feleségéhez fordult s gyöngéd hangon ismételte a vers utolsó sorát:

A — százszorszép te vagy!

Elhallgattak, elgondolkoztak mind a ketten. Ismét öregapó volt kénytelen a csendet megtörni:

— S azután emlékszel, micsoda jutalmat kaptam?

Öreganyó lesütött szemekkel, zavartan sut-togta:

— Megcsókoltuk egymást . . .

— Hátha most én adnék neked jutalmul egy csókot? Te talán még szebben mondtad el azt a verset most, mint én akkor. Nos, mit szólsz a jutalomhoz?

Öreganyó mosolygott, öregapó is mosolygott s megcsókolták egymást olyan hévvel, olyan boldogan, mint tegnapelőtt harmincz-nyolcz esztendeje.

A vén barackkfa meg rázkódott a szélben. Talán visszaképzelte magát a régi időkbe s szeretett volna újra virágszirmokat szórni, de bizony csak két sárgult levélke hullott le róla. Valószínűleg a barackkfa sem vette ezt már észre, hiszen a csillagok fénye úgy meggyöngült annyi év alatt! Még egyet, kettőt bölintett s mintha boldogan felsóhajtott volna:

— Istenem, beh szép is így együtt, hármasában, öregesen!

polgárháborút elsőnek kezdte meg a nemzetiségek közül. Horvátország áruló magatartása nélkül az események bizonyára más fordulatot vettek volna, ezt tudja mindenki; tudták akkor is, de hát benne voltak az adakozó jókedvében s megadták Horvátországnak mindazt, a mit csak követelt: olyan önkormányzatot, mely az állami felségjogokat a legtágabb körben gyakorolja.

Ezzel sikerült Horvátországot a lábunk alól kisiklani engedni. A hol a Zrinyiek, Frangepánok születtek, ott ma a magyar nyelvnek nincs hazája.

De ezzel még nem építettük fel az állami osztagok bábeli tornyát; nem elég, hogy a Dráva és Száva közéről a magyar nyelvet kitiltottuk. Hanem azonfelül a horvát nyelv hatáskörét ki engedjük terjeszteni két olyan területre, a melyek szorosban az anyaországhoz tartoznak: Fiuméra és a Muraközre.

Ismerjük az egyházi befolyás nagyságát nemzeti tekintetben, hiszen föl vannak jegyezve a történelemben a magyar katolikus papság érdemei a nemzeti eszme megszilárdulása körül. De éppen ezért határtalan könnyelműség volt megengedni, hogy Fiume és a Muraköz megmaradjanak a zágrábi érseki tartomány kötelékében. A következők csakhamar beigazolták ezt.

1867. előtt Muraköz papsága jó magyar volt, hiszen jobbára még a forradalom előtti időkben maradt meg; bizonyára ennek a papságnak nem csekély érdeme van benne, hogy a jórészt horvátok lakosság örömmel fogadta Muraköznek Zalamegyéhez való visszacsatolását. A kiegyezés után mindez megváltozott. A régi papok helyébe jöttek újak, kik már az esztergomi primástól függetlenített zágrábi érseki tartomány nevelését hirdették s ma ott vagyunk, hogy Muraközben éppen úgy érvényesül a nagy horvát álmódók befolyása, mint akár Zágrábban. A legújabb hír pedig azt bizonyítja, hogy az egyházi uton beférkőzött a magyarság támadóinak befolyása Fiuméba is.

Ezt csak egy mód van megakadályozni; kapcsoljuk Fiumét is, a Muraközt is valamelyik magyar egyházmegyéhez, a hogy azt a Muraközre már az autonómiai kongresszus is sürgette.

Muraköz ugyanis minden egyéb tekintetben közvetlenül magyar befolyás alatt áll, szomszédságunkban is van. A mi pedig Fiumét illeti, erre nézve igen jó példát ad a magyar királyi honvédség. Tudvalevőleg a drávántuli honvéd ezredek horvátul vezénylik. Fiumét azonban nem osztották be ide, hanem szervezték az u. n. *fiumei századot*, mely közvetlenül egy dráván inneni honvédezredhez tartozik.

Azt hisszük, ha nem volt lehetetlen katonailag magyar igazgatás alatt tartani a magyar korona gyöngyét, akkor egyanez a lépés egyházi téren sem fog akadályokba ütközni.

De a visszacsatolást most már föltétlenül követelnünk kell. Az események intenek, a késedelmet még keservesen megbánhatja az a sokat emlegetett, de csak szavakkal védelmezett szegény »magyar állameszme.« K. A.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Jun. 10. A »Réti Népkör« táncszépe saját helyiségében.
Jun. 12. A Kath. Kőr júniálisa a Püspök-fürdőben.

A kínai kérdés.

Úgyan mikor gondoltuk volna, hogy ha meghuzzák a Vuncsik czopfját, azért nekünk fog fájni a fejünk?

Az egész Kinából legjobban érdekelték minket a teaházak, a lakosságból a piczi gésák s most egyszerre kitűnik, hogy a Vuncsik nemcsak ugrádozni tudnak, de tudnak azok hazát szeretni, idegent gyűlölni s verekedni is. Tehát van ott egyéb érdekes dolog is.

Érdekes mindennek előtt az a körülmény, hogy a lázadás váratlanul és éppen most ütött ki. Nem nagyon tévednek, a kik azt hiszik, hogy orosz kéz játszott közbe, a mit csak meg erősít az, hogy egyedül az oroszoknak van Peking közelében erősebb katonai erejük s azt nem is késnek latba vetni, még mielőtt a többi hatalom is nagyobb csapatösszpontosításokat végezhetne.

Ismertes az a rémület is, melyet Londonban a télen egyes hírek keltettek az oroszok mozgolódásairól a Panio-fensíkon. Az angol kormány nem is késett figyelmét az indiai határszorosokra fordítani, ott örködött, ott vigyázott; ezzel sikerült az oroszoknak London figyelmét Kináról elterelni s most az angoloknak nem marad más hátra, mint rohamosan haladó eseményekkel szemben legfeljebb — idegeskedni.

A mi pedig rendesen nem sokat ér a politikában.

A kínai mozgalomnak kettős jellege van: nemzeti és vallási. Nemzeti jellege nagyon érthető. Utóvégre is senkinek sem eshetik jól, ha látja, hogy hazájából várost város után vesznek »bérbe« az idegenek, a kik nélkül már a kormány egy lépést sem mert tenni. A nemzeti jelleg magyarítja meg a vallást. Kinában a hatalmak olyan »erélyesen« támogatják a misszináriusokat, hogy minden lépten-nyomon észrevenni, hogy a mögött a szelidséget, szeretetet predikáló szerzetes mögött szuronyok és ágyuk állanak. Érthető, ha így minden hittérítőben az idegen politika terjesztőjét, minden megkeresztelkedett kinaiban a haza árulóját vélték nagyon sokan fölfedezni. Nem kellett más, mint a lappangó gyűlölet gőzének csak egy kis nyílást adni, tolu már azon kifelé s ki tudja, hol fog megállani? Az alkalom megjött most, mikor az angolok Dél-Afrikában vannak lekötve, egy titkos intésre egész Kína forrong, érzi minden kínai az angol erő gyöngülését s azt hiszi, itt az idő, most vagy soha!

Mindez azonban még eddig nem érdekel minket közvetlenül. A czopf-fájás a — pénznél kezdődik.

Nem a »Zenta« hadihajó fog tajt csinálni; az csak olyan ártatlan játékot folytat a kínai vizeken. Az a baj, hogy most egy újabb alkalom nyílik az angol pénz lekötésére.

Már ezt nagyon is megérezzük, mert tudvalevőleg csaknem egész Közép-Európa angol pénzzel dolgozik. A délafrikai háború következménye a kamatláb általános emelkedése lett; alig hogy remélni kezdtük a transzváli kérdés — bár igen sajnálatos módon való — megoldását és az angol tőkék felszabadulását, most ime Anglia újabb, talán még nagyobb bonyolalmaknak néz elébe, a melyek a pénznek még nagyobb megrálgatását fogják előidézni.

Lehet, hogy talán nemsokára egész Közép-Európa keservesen — és türes zsebbel — fogja fujni a népszerű vig kuplét, hogy:

Hipp, hopp, csunya czopf,
Hess, hess, hess!

A nagyváradi jogászok üdvözléte a budapesti egyetem ifjúságához.

Általános elismerést keltett az a magatartás, a melyet az egyetemi ifjúság a czimersértés ügyében tanúsított. Nyíltan, határozottan követelték a keresztsértők megbüntetését s egyuttal kifejezték azt a kívánalmukat is, hogy a keresztek visszatétele megfelelő ünnepi formában történjék. Sőt elég bátrak voltak azt is kimondani, hogy a katolikus alapokból felnőtt egyetem helyiségeiben ott legyen a fesztület.

Sajnos, hogy ezeket a határozatokat nem egy lap szándékosan vagy öntudatlanul félreértette. Ebből támadt a kirohanások özöne, a melylyel az egyetemi ifjúságot elárasztották s a melylyel szemben most a vidék ifjúsága emeli ki szolidaritását. Több főiskola példáját követve, most a *nagyváradi kir. kath. jogakadémia* biztosítja a rokonérzésről a budapestieket, nehogy a folytonos támadással szemben magukra hagyva lássák magukat s elkedvetlenedjenek. A komoly, higgadt hangú üdvözlő iratot itt adjuk egész terjedelmében:

Kedves barátaink!

Üdvözlettel sietünk Hozátok, főiskolai magyar ifjak, főiskolai magyar ifjakhoz, követők a kezdeményezőkhöz.

Nagy, merész dologra vállalkoztatok, midőn a mai korban, mely a felszínen minden vallásosság ellenségének mutatkozik, Ti fölemeltétek tiltakozó szavakat a kereszt megvalósító ellen.

A rokonérzés melegével olvastuk e tárgyban összehívott gyűlésetek lefolyását s annak férfias, nyílt állásfoglalását. Láttuk, hogy az elvekké, melyeket régóta magunkénak tartunk, nem állunk egyedül, de sőt ugyanezek az eszmék lelkesítettek Titeket is, az ország ifjúságának vezéreit. Értessétek, hogy a vidékről számosan üdvözöltek már Benneteket és ez jele annak, hogy nem csak Ti és mi, hanem az egész ország magyar ifjúsága a *haladás* zászlaja alá kíván szegődni.

Nem kellett más, mint kibontani azt a zászlót; nem kellett más, mint kiadni a jelszót, és ezek viszhangozzák a kimondott szavakat, ezek készek követni a felemelt zászlót.

Előre hát avval a lobogóval! A haza boldogulása, jövője van hozzáfűzve. Előre a győzelemre!

Lehet, hogy sokan megtámadnak ebben a haladásban, hiszen nem ismeretlenek előttünk azok a kiméletlen támadások, melyeket a sajtónak bizonyos része ellenünk, de főleg Ellenetek intézet éppen ez ügyben tanúsított magaviseletetek miatt. Tudjuk, hogy sok kitartásra, még több lelkesedésre lesz szükség a küzdelemben; de adja meg a kitartást az a gondolat, hogy a haza érdeke követeli végre a kárhozatos elvek végleges kiküszöbölését s adja meg a lelkesedést az a tudat, hogy a *haladás zászlaja alatt küzdők mögött az egész ország ifjúsága, a jövő Magyarországja áll.*

Mi is érezzük, hogy a vallástalan elvek magyar hazánk romlására vezetnek; mi is tudjuk, hogy emez elvek hazug apostolainak csak ajkán van a haza neve, szívüket — ha van — a haszonlesés tölti el. Ha ezek hatalmon maradnak, elbukik a haza; az ő bukásuk ellenben Magyarország létének biztonságának záloga.

Előre tehát a haladás, a vallásos

irányban való haladás zászlajával! A haza nevében előre, a győzelemre!

Szívől fakadó baráti üdvözléssel:

A nagyváradi
kir. kath. jogakadémia polgárai:
(Aláírások.)

Az üdvözlő iratot a napokban küldik fel Budapestre.

UJDONSAGOK.

* **Bérmálás Bihar-Püspökiben.** Nagy ünnepe lesz ma, Szent Háromság vasárnapján a szomszédos Bihar-Püspöki községének, de különösen az ottani r. kath. egyházközségnek. Dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspök, ki oly nagy áldozatkészséggel díszes templomot emeltetett Isten dicsőségére s a hívek lelkiüdvösségére, szerencsételi megjelenésével a kis községet, abból az alkalomból, hogy kiosztja a bérmálás szentségét. A bérmálás szentségében a püspöki gyermekek nagyszáma fog részeseülni. Ő Eminenciája *Radnay* Farkas, *Palotay* László, *Grócz* Béla kanonokok és az udvari papság kíséretében reggel fogaton megy Püspökibe. A bérmálást megelőzőleg a bibornok szent misét mond s ugyancsak Ő Eminenciája tartja az egyházi szónoklatot. A községben nagy előkészületeket tettek már a bibornok fogadtatására. A község határánál diadalkaput állítottak fel, a hol *Herczegh* János községi jegyző fogadja a község nevében s üdvözlő Ő Eminenciáját, míg a templom előtt felállított diadalkapunál dr. *Karácsonyi* János esperes-plebános fogadja a nagyevű egyházfejedelmet. — Junius 24-én *Biharon*, június hó 29-én *Mező-Keresztesen* és július 1-én *Tóttelen* lesz bérmálás.

* **A románok Pünkösdje.** A gör. kath. és gör. keleti egyház ma és holnap ünnepli a Szentlélek eljövételének emlékét, Pünkösdi ünnepét. Az összes templomokban nagy ünnepekkel tartják meg az istenitiszteleteket. A gör. kath. székesegyházban a szent misét *Fável* Mihály püspök végzi, a káptalan tagjai és a kebelbeli papság segédletével. A szent mise után egyházi szónoklat lesz.

* **Szent-Háromság vasárnapja és bucsu P-Szöllősen.** A r. kath. egyház Szent-Háromság vasárnapját üli s az ünnep alkalmából a templomokban ünnepélyes istenitiszteleteket tartanak. — A szomszédos *Pecze-Szöllősen* a szép r. kath. templom a Szent-Háromság egy Isten tiszteletére van szentelve s ezért e napon tartják a templom-bucsut. A bucsun Nagyváradról és környékéről mindig nagy számban vesznek részt a hívek, hogy ájtatoskodjanak abban a szép templomban, a melynek messze nincsen párja. A mai bucsun az ünnepélyes szent misét *Széchenyi* Jenő kanonok fogja czelebrálni segédlettel, az ünnepi predikációt pedig *Pálffy* Béla főreáliskolai hittanár tartja.

* **Az ügyvédi kamara gyűlése. Meghívás.** A Nagyvárad Ügyvédi Kamara 1900. évi június hó 17-ik napján — vasárnap — délelőtt 10 órakor, Nagyvárad város közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tartand, melyen leendő megjelenésre a kamara tagjait tisztelettel

meghívom. Tárnya lesz a közgyűlésnek: A budapesti ügyvédi kamara által tervezett, de a nagyméltóságú igazságügyminiszter ur által tudomásul nem vett »az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet alapszabályai«-nak tárgyalása s a budapesti ügyvédi kamara azon indítványa, hogy ezen gyám- és nyugdíjintézet szabályzatát egész terjedelmében elfogadásra ajánlja a miniszternek, illetve annak jóváhagyó tudomásul vételét kérje s a kamara maga is elvileg járuljon hozzá. Ezzel kapcsolatosan a választmány véleményes jelentése. Az ügy fontosságára tekintettel, kérem, minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1900. május hó 23. *Hlatky* Endre, a Nagyvárad Ügyvédi Kamara elnöke.

* **A bibornok a vizsgálatokon.** Most folyó a helybeli papnevelő intézetben az évről vizsgálatok, melyeken maga a bibornok-püspök szokott elnökölni. Folyó hó 5-én volt a neveléstanból, pénteken a dogmatikából, tegnap pedig az erkölcsstanból. A vizsgálatokat mindvégig a bibornok vezette, hogy személyesen győződjék meg egyházmegyéje papnövendékeinek előmeneteléről. 15-én lesz a vizsgálat az egyházjogból, 16-án az új-szövetségi bibliai tudományokból, 20-án a keresztény bölcseletről, 21-én pedig *Te Deum* s aztán szétmennek vakációra a kispapok.

* **A polgármester itthon.** Dr. *Bulyovszky* József polgármester Nagyváradra hazaérkezett s tegnap átvette a város ügyeinek vezetését.

* **Deputáció a miniszterhez.** Nagy-Létán nem régen történt meg az előljáró választás. A polgárság egyrésze azonban nincsen megelégedve a választással, mert állítólag sulyos természetű visszaélések követtek el a választásoknál. Ez okból harmincz előkelő polgár deputációban megy a belügyminiszterhez s kéri fogják az új választás elrendelését.

* **Mangra Vazul beiktatása.** Tegnap délután *Goldis* aradi püspök és *Mangra* Vazul, az új vikárius számos pap kíséretében Nagyváradra érkeztek. Egyenesen Rontóra mentek, hol *Goldis* püspök villájába szálltak. Ma reggel visszatérnek Nagyváradra s a kis-piaci görögkeleti templomban nagy istenitisztelet lesz, a mely alkalommal *Goldis* püspök *Mangra* Vazul, az új vikáriust beiktatja és új papot szentel.

* **Teljes vasárnapi munkaszünet.** A következő szabók határozták el, hogy folyó hó 10-15-ig augusztus hó 1-ig üzleteiket vasárnap egész napon zárva tartják: *Sziládky* és Társa, *Szirmai* és *Nagy*, *Tóth* Ferencz, *Voncz* Zsigmond, *Stern* Lipót, *Barabás* Szilveszter, *Mittheiler* Ede, *Neulender* és *Weiss*, *Ausländer* Simon, *Fudali* és Társa, Sz. *Kocsis* János, *Fekete* és Társa. Dicséretre méltó határozat, a melyet minél többen követhetnének.

* **Rablógyilkossági merénylet.** Vakmerő rablógyilkossági eset tartja izgalomban Radnóc község lakosságát. Tegnapelőtt éjjel meggyilkolták *Kronstädter* Ármin odaváló kereskedőt és nejét, azután pedig kirabolták az üzletét és a pénztárt. A véres esetet tegnap virradóra vették észre, a mikor a csendőrség nyomban megindította a vizsgálatot és a következőket derítette ki: *Vitting* Ferencz, *Szűri* Imre és *Kürthy* Mihály radnóczi lakosok tegnapelőtt éjjel behatoltak *Kronstädter* Ármin üzletébe, hogy az üzletet és a pénztárt kirabolják. A pénztárban nem találtak pénzt, ennél fogva behatoltak a szobába, a hol *Kronstädter* ekkor már felébredt és éppen a falon függő revolver után nyult s mikor az egyik rabló odaugrott, kicsavarta kezéből a fegyvert, mialatt a másik egy baltával fejbevágtá. *Kronstädter* megismerte a rablókat és *Szűri* nevében szólította, mire az asszonyt is fejbeütötték, hogy elszédült. Ezután *Kürthy* a boltból bevitt egy nagy kést és azzal mind

a kettőnek a nyakát elmetsette. A gyilkosság után a szobában volt pénztárból elvittek 470 forintot és több értékes ékszert. A megindított nyomozás után *Vittinget* elfogta a csendőrség, a ki beismerte a tett elkövetését. *Szűri* és *Kürthy* elmenekültek s eddig még nem tudták őket elfogni.

* **A párisi kiállítás magyar osztálya fényképekben is meg lesz örökítve.** *Lukács* Béla kormánybiztos ma táviratilag fel-szólította *Erdélyi* udvari fényképészt, hogy a magyar kiállításban eszközözlendő felvételek végett mielőbb utazzék Párisba. *Erdélyi* a megtisztelő megbízatásnak eleget teendő, még e hónapban Párisba utazik. A kormánybiztos ez intézkedéséről az összes kiállítókat is értesíti a végből, hogy a kik kiállításukat lefényképeztetni óhajtják, forduljanak *Erdélyi*hez.

* **Véres Sándor daltársulata.** *Véres* magyar daltársulata szép műsorral tegnap este tartotta meg a harmadik előadást. Micsoda szép magyar dalokat énekeltek, melyek áthatották minden hallgató szívét s megrezegtették annak minden hurjait.

Mennyi erő, mennyi érzés, mennyi tűz és szenvedély van a magyar dalban kifejezve, micsoda csodaereje van, mely elbűvöli a szívet, lelket...

Emlékezzük csak a *Kossuth* nótára, melynek elhangzása lázba tudta hozni a nemzetet, mennyi lelkesedést, bátorságot, erőt öntött a csüggedt szívekbe. Ez a magyar dal fensége, hatalma!

Véres Sándor kulturális missiót teljesít, mikor nagy anyagi áldozatok árán beutazza az egész országot s művészi előadásaival mindenütt nagy sikereket aratott.

A tegnapi előadásról ugyanazt irhatjuk, a mit az előbbiekről mondtunk. Az előadásnak nagyon szép sikere volt s hál' Istennek van műpártoló közönség Nagyváradon! Rövid kritikának csak annyit irhatunk, hogy a hallgatóság minden számnál zajos tapssal jutalmazta

* **Iparos szaklap Nagyváradon.** A helybeli és megyei iparnak nemsokára rendes szak-közönsége lesz városunkban. A kir. ügyészséghez és polgármesteri hivatalhoz tegnap adtak be kérvényt az alapítók az új lap engedélyezése iránt, mely a »Biharmegyei Iparosok Közönsége«-czimen fog megjeleni. Az új szaklap e hó 25-én indul meg s azontúl minden hétfőn megjelenik. Főszerkesztője és laptulajdonosa *Weiss* Gyula lesz. Felelős szerkesztőül *Lászlár* Vilmos van megnevezve. Iparos szaklapra szükség lenne Nagyváradon, de tartunk tőle, hogy az új lap nem az ipar és iparosok igaz érdekét fogja szíven viselni, hanem a hazátlan szocialdemokracia maszlagját fogja terjeszteni. Jó lesz részen lenni.

* **Mikor lesz a nagyvásár?** A nagyváradi nyári országos nagyvásár június hóban a következő sorrendben fog megtartatni: Junius 22—23. péntek és szombaton a sertés és juh-vásár; június 24., 25., 26. vasárnap hétfőn és kedden a termény, barom és lóvásár; továbbá június 27., 28. és 29-én vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken a kézműipar és általános vásár.

* **Gyilkos mezőőr.** Véres gyilkosság történt tegnapelőtt *Lunka* község határában. Halada Ferencz nevű mezőőr agyonlőtt egy ártatlan gyermeket, annak anyját pedig sulyosan megsebesítette. *Sarpi* Józsefné özvegyasszony tegnapelőtt délután kiment a mezőre a 12 éves Józsi fiával, hogy a buzavetések közül kihányt kukoricza töveket összeszedje tűzrevalónak. Mialatt az asszony a tűzre való szedésével foglalkozott, addig a fiu bement egy burgonya vetésbe s ott burgonyát akart szedni. Néhány tövel már fel is szakított, a mikor Halada Ferencz mezőőr arra ment s rákiáltott, mire a fiu futásnak eredt. Az asszony, a mint az

őrt észrevette, utána futott a gyermekének. Erre Halada néhányszor utána kiáltott, de minthogy ezek nem álltak meg, a menekülők után lőtt. A sörét-töltés mind a két menekülőt találta. Az egyik a kis Sárpi Józsi halántékába furódott s rögtön megölte. Az asszonynak a hátába furódott egy golyó, a mi súlyos sérülést okozott. A kiküldött vizsgálóbíró tegnap hallgatta ki a sértült asszonyt s a vizsgálat befejezése után a gyilkos mezőőr letartóztatását rendelte el. A szerencsétlenül járt család iránt általános a részvét.

* **Paczak nászéjszakája.** A tegnapi reggeli lapok közölték e rövidke himen-hirt:

Paczak dr., az ifjusek képviselő ma Prágában örök hűséget esküdt Wätzen Mária asszonynak. Az ifju pár nászutra ment.

Nem követünk el indiskréciót, ha figyelemmel kísérjük Paczak doktort nászutján. Prágából ugyanis Bécsbe utazott az új pár s az ifju férjből itt hamarosan kitört a honatyá. És az obstruálók élén ott küzdött tegnap kora reggeltől késő éjszakáig a nászutató Paczak s körülötte sippal, dobbal, czintányérral harsogták cseh muzsikussárrai az obstruációs nászindulót. Főhőse és intézője volt az éjjeli koncertnek Paczak s az obstruáció folytatásának sok leleményes ötlete is töle származik. Az egy napos asszony pedig a karzatról nézte, mit csinál férje a nászéjszakán.

* **A vízpazarlás ellen.** A forró időszak beálltával ismét vízhiány fenyegeti a város közönségét. A víztelep mindkét gépje állandó működésben van s mégis alig győzik a vízszükségletet fedezni. A vízműtelep napi 4000 köbméter vízszállításra van berendezve s pár nap óta 7000 köbméter vizet fogyaszt a város közönsége. A városi tanács most figyelmeztetést bocsát ki a vízpazarlás meggátolására. A hirdetés a következő: A város közönsége a melegebb időszak beálltával a vízvezeték vizet annyira pazarolja, hogy a napi fogyasztása 7000 köbmétert meghaladja s így két gép teljes üzemmel nem képes annyi vizet szállítani, mint amennyit a város közönsége a szükségleten felül elpocsékol. Ennek megakadályozása céljából egyidejűleg utasítva lett a rendőrkapitányi hivatal, hogy a vízfogyasztást házanként ellenőrizze, azon háztulajdonosokat, a hol vízpazarlást tapasztal, a vízvezeték szabályrendelet értelmében szigorúan büntesse. Ez uton is figyelmeztetjük a város közönségét, hogy a vízvezeték vizet pocséklásától, a csapok nyitva tartásától, udvarok s kertek naponként többszöri locsolásától annyival is inkább tartózkodjék, mivel azon esetben, ha ezen intézkedésünknek kellő eredménye nem lenne, a vízvezeték mű megóvása céljából kénytelenek leszünk a vízszolgáltatást korlátozni s időszakonként a vízvezeték elzárni. Kelt Nagyvárad, 1900. évi június hó 7-én. A városi tanács.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Desseffy* Emil nagyvárad kir. törvényszéki segédtelevékönyvezetét a karczagi kir. járásbíró-sághoz televékönyvezetővé nevezte ki.

* **Apagyilkosság.** Id. *Szele* András kovodi lakosnak volt egy elvetemedett rossz fia, a ki a mellett, hogy teljesen a dologkerülés és korhelyeskedésre adta magát, meglopta a saját szüleit is, tegnapelőtt éjjel is mint rendesen, elmaradt hazulról. Éjszaka a öreg Szeles András zörgést hallott a kamarából, mintha az ajtót fesszegették volna. Fölkelt és botal a kezében az udvarra ment. A kamaraajtót nyitva találta. A mint belépett, a saját fiát találta ott, a ki kukoriczát mért egy zsákba, hogy azt elvigye. Az apa dühében ráütött fiára a botal, mire a fiu neki ugrott torkon ragadta és azzal a baltával, a melylyel a kamara ajtót felfeszítette, iszonyu csapásokat mért fejére. Az apa a

baltacsapások alatt összeesett. Ekkor jött ki a szobából *Szele* felesége is, a ki a felbőszült fiu kezéből ki akarta csavarni a baltát, miközben ő is kapott egy csapást a karjára. A gyilkos fiu ezután elmenekült hazulról. Az öreg *Szele* tegnap délben iszonyu kínok között meghalt. A csendőrség még tegnap reggel elfogta a gyilkos fiut, a ki borzasztó tettének elkövetése után egy cigány putriban húzta meg magát.

* **Öngyilkos hivatalnok.** A debreczeni vasuti üzletvezetőség egy fiatal tisztviselője, *Wimmer* József szíven lőtte magát. — Öngyilkosságának oka, mint egyik hátrahagyott levelében megírta, az életuntság.

* **A Körözs megfertőzése.** Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése kapcsán megemlítettük, hogy a miniszter az orsz. kémiai intézet igazgatóját megbizta, hogy a mező-telegi olajgyár salakjának a Körözs vízébe eresztése által történő vízmelegítőtétel ügyében a helyszínén tartson vizsgálatot. Közlebb le is érkezik az illető a vizsgálat megejtése végett, ettől azonban nem várnak semmi eredményt, éppen úgy, mint az eddigieknek nem volt meg a kellő eredményük. A gyár most is éppen úgy fog gondoskodni kellő tisztogatás-ról, mint mikor hatósági helyszíni szemle volt. Különb, mint értesülünk, a városi mérnöki hivatal tanuk jelenlétében eszközölt a Körözsből vízmerítést s erről jegyzőkönyvet vett fel és a debreczeni vegyvizsgáló intézetben vegyelemeztetni fogja a vizet.

* **A hétről. *Majsztram* argumentuma** *Majsztram*: No, miért szöktél meg, kölyök?

Inas: Mert a *Majsztram* né mindég goromba volt velem.

Majsztram: Ez is ok? Hát megszöktem én már valamikor?

(*Kakas Márton*.)

*

Mik azok az általános választások?

Az a határidő, mikor a megbízatás lejár, a bizalom lejáratik és a megbízott — lejárja magát. (N. b. Előbb azonban a kerületet bejárja és akkor a választási kasszából valami — néki is kijár!)

*

Egy napilap értesülése szerint, állítólag fecske törte volna le szárnyával az egyetemi czimerek keresztjeit. Fecske? . . . Kacsa!

*

És épp az Isten madarára fogják rá ezt a gyalázatot.

*

A népligeti padokon ilyen czédula lóg:

Vigyázz, bemázolt!*

* De bizony vigyázhatunk, ha már >bemázolt.<

(*Bolond Istók*.)

* **Egy kerthelyiség előnye.** Teljes erejével beköszöntött a forróság s ilyenkor keressük a hűs helyet, a hol egy kis enyhülést találunk. Azonban igen ritka, hogy a hűvös mellett üdítő, tiszta, egészséges levegőt élvezhessünk. Ilyen ritka alkalmatossággal szolgál *Karger* Sándor pormentes, jó levegőjű nyári mulatóhelyisége a Kálvária alatt, a hol előkelő társaság talál naponként a jó ételek és italokon kívül kellemes szórakozást.

* **Ünnepélyek Selmezbányán.** Nagyszabásu ünnepélyekre készülnek Selmezbányán. E hónap 30 án avatják fel az új díszes bányászati akadémiai palotát és július 1-én két országos egyesület tartja ott évi közgyűlését: az országos magyar erdészeti egyesület és az országos magyar bányászati és kohászati egyesület. Ugy a bányászok, mint az erdészek a selmezbányai akadémián szereztek oklevelet s e közös találkozó kedves alkalmul fog szolgálni, hogy nagy számban gyűljenek össze az erős testületi szellemről oly híres <akademikusok>

viszont az őrségi bányaváros lakossága örömmel készül a hármás ünnepélyre s egykoron kedves lakosai, most vendégei fogadására. A kormány részéről részt fognak venni *Lukács* László pénzügyminiszter, *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter, *Graenzenstein* Béla államtitkár, *Soltz* Gyula orsz. főerdőmester s valószínű, hogy *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, meg *Wlasics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterek is bevéltjék régi igéretüket s ellátogatnak ez alkalommal Selmezbányára. A két egyesület elnökei *Dánffy* Dezső br., *Wekerle* Sándor és *Teleki* Géza gróf szintén részt fognak venni az évi közgyűléseken.

x **Uj nyári étkezőhelyiség.** A Körözs közön Demetrovits Miklós a Rimanóczy étterem bérlője csinos nyári étkező helyet rendezett be, mely esti 6 órától nyitva áll a közönség rendelkezésére. Ma este *Hansa* Miska zenekara játéka mellett nyílik meg.

x **Térzene.** Ma délután a nagyvárad 37. gyalogezred zenekara válogatott műsorral játszik a Schlauch-téren. — Holnap délután pedig *Rácz* József bandája játszik ugyanottan.

x **Katona-zene a Bazar-kertben.** Az ujonnan, gyönyörűen játalakított Bazar-kertben, az előkelő közönség találkozó helyén ma, vasárnap este 8 órakor a 37. gyalogezred zenekara kitűnő műsorral hangversenyt rendez. A közönség kényelméről, kifogástalan kiszolgálásáról *Harsányi* József vendéglős gondoskodik.

A sztrájk vége.

A reggeli lapok hírt adnak arról, hogy a Ganz-gyár munkásai beszüntették a sztrájkot, mert az igazgatóság a munkások összes követeléseit teljesítette.

De nem adtak hírt arról, hogy tulajdonképpen mi előzte meg ezt a kibékülést. A X-ik kerületi előljáró ugyanis a délelőtt folyamán kijelentette, hogy lemond a további közvetítésről, mert hisz úgy sem vezet célra a dolog. A munkások képviselői erre azt felelték, hogy ők sem várnak már a közvetítéstől semmit, hanem elhatározták, hogy egy deputációt menesztenek a kereskedelmi miniszterhez, a mely kérni fogja, hogy foglalozzék behatóan az ő ügyükkel is. Az előljáró, a mikor ezt meghallotta, még egy kis halasztást kért a munkásoktól; újra összeköttetésbe lépett a gyár igazgatóságával s a következménye az volt, hogy délután három órakor már a gyárvezetőség a munkások minden kívánságát kivétel nélkül teljesítette s ezzel a sztrájk véget ért.

A gyár tehát folytathatja üzemét, a munkások újra dolgozhatnak. A munka és tőke megint egyesülhet, miután az ellentétek megszűntek.

Van-e tanulsága ennek a nagyobb szabásu bérharcznak?

A tanulság, a mely benne foglaltatik, minden bizonynyal a gyárnak szól. Nemcsak az látszik meg az igazgató engedékenységén, hogy megijedt attól, hogy a miniszter fog beleavatkozni a bérharczba, hanem az is, hogy a munkások követelése teljesíthető volt. Megkapták mindazt, a mit kívántak, jelétül annak, hogy nem kívántak lehetlent, vagy olyant, a mi a gyárüzemet hátráltatja, vagy anyagi érdekeit csorbitja, mert hisz akkor nem adta volna meg nekik. A munkások követelése tehát méltányos volt, jogos volt, teljesíthető volt.

Mire való volt akkor a munkásokat bekergetni az >áldatlan bérharczba< a mely a gyárnak is ártott, a munkásokat is megfosztotta körülbelől egy heti keresetétől?

Ez mindenesetre tanulságot nyújthat ugy a Ganz-gyár számára, mint pedig a többi iparvállalat számára, ha ugyan tudnak valamely tüneményből valamelyes tanulságot levonni.

IRODALOM.

Veres Sándor dalai. A »Bazár« vendéglőben működő daltársulat igazgatója, Veres Sándor, a volt opera-énekes, egyszersmind dalköltő. Szébbnél-szebb dalokat irt, melyek közül többet a szerző megzenésített. Egyik dalát ime közöljük:

Meg van csalva . . .

Meg van csalva az én szívem,
Mert elhagyott, kit szerettem.
Keserűség tölti el a szívemet,
Boldog többé úgy sem leszek tevéled.

Ha valaha eszedbe jut szerelmünk,
Ne dobogjon a te szíved érettünk!
Repedjen meg minden hurja szívednek:
A jó Isten úgy áldjon meg tégedet.

Hozzá fűzhetjük, hogy a szerző ezen szép dalát ma este szintén a programmba vette.

Magyarország a XIX. században. Harmadik füzetjét kapjuk ennek a jeles vállalatnak. Szövege élénk, érdekes, illusztrációi kifogástalanok, mint a hogy az előző számoknál is konstatálhattuk, Magyarország történetéből a francia háborúk korát tárgyalja népszerűen és mégis alaposan, Jézus életéből pedig az egyiptomi menekülést beszéli el. A díszes kiállítás a Stephaneum-nyomdát dicséri; ára egy füzetnek 1 korona; kiadóhivatal Budapest, VII. Erzsébet-körút 29.

Castitas a legszebb erény. Három kötetre van ígérve ez a csodálatos könyv, melyből most vettük a másodikát. Már az első kötet megjelenésénél megragadott az a szokatlan erő, az a sürgető szívhezszóló hang, melylyel ép azért a legnagyobb érdeket is kelti Aster, a könyv írója. Így csak az tud írni, aki az igazságot felszívta, attól mélységesen át van hatva s ép azért meggyőződésével meggyőző. A második — most megjelent kötet is a castitas erényről beszél mindvégig, két főrésze oszván a kötetet: »A szép szeretet szülőanyja« és a »Liliom a tövisek közt« — a castitas erénynek oltalmára legerősebb fegyverként a Bold. Szűzhöz való ragaszkodást jelölve meg s ennek ápolásával védekezvén a bűn ellen. Nem csak mint lelki óvszer, de mint olvasmány is a legérdekesebb ez a könyv, melynek még a zsánereje is, ugyszintén tárgyalási módja is új és lebilincselő. Az ilyen munka külföldön százezrével kelne, kíváncsiak vagyunk, vajjon a mi híres terjesztésünk mellett megéri-e a második kiadást. A szerzőlőtt érdemes munka b. e. **Nogáll** püspök emlékeinek van szentelve. A fölötté izléses köteteket a Stephaneum állította ki. Kapható a Zeneközlöny szerkesztőségében, Budapest, Váci-u. 45. II. 12. — Egy-egy kötet ára 1 kor. 30 fill.

Igazságszolgáltatás.

A sikkasztó ügynök. **Pollitzer** Bernát volt nagyvárad-i fa-ügynök a Friedmann-féle bécsi cégétől egy vagon fát vett át, a mit eladott és a kapott összeggel megszökött. A nagyvárad-i kir. törvényszék országos köröztesét elrendelte.

A pofozkodó bíró. A múlt évi július 30-án Nagy-Báródon a korcsmában **Fodor** Tógyer duhajkodott, a kit az arra járó **Hirsch** Leopold községi bíró csendre intett. Fodor azonban nem engedelmesskedett, mire nagy szóváltás kerekedett. A bíró kétszer arczucsapta **Fodort**, majd az éjjeli őrökkel elzáratta. Ezért

állott ma a törvényszék előtt a községi bíró, a ki hivatalos hatalommal való visszaélés és személyes szabadság megsértésének a vétsége miatt a nagyvárad-i kir. törvényszék **tizennégy** napi fogházra és **hivatalvesztésre** ítélte el. A vádlott felebbezett.

Ügyvéd a vádlottak padján. **Éles** Gusztáv fővárosi ügyvéd éveken keresztül elkecsereedett küzdelmet folytatott a »Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete«, különösen pedig ennek vezérigazgatója, **Papp Elek** orsz. képviselő s az intézet igazgató tanácsa ellen. Ez az ellenségeskedés, mely utóbb még a tetlegesség mezejére is terelődött, onnan keletkezett, hogy **Éles** Gusztáv a nevezett szövetkezetnél viselt h. vezérigazgatói és intézeti ügyvédi állásából 1893. június 29-én tartott közgyűlésen kibukott. Kibukása után különféle czimkenek több ezer frt követelést támasztott az intézet ellen, amelyet azonban nem fizettek meg neki. Ekkor bosszúból egy 1893. szept. 23-án egy körlevelet küldött szét, amelyben az igazgatóságot »bandának«, bűnbandának, semmirekellő gézengúzoknak, börtönbe valóknak nevezte el. Azt is állította s folyton hangoztatta is, hogy az igazgatóság tagjai hamisításokat követnek el. Magát az intézet vezérigazgatóját, **Papp** Eleket folyton, **Bokross** érdemű igazgatónak titulázta.

Ennek a körlevélnek kefelelyomatát be is küldötte az igazgatóságnak, amely tanakodni kezdett mitévő legyen a folytonosan támadó **Élessel** szemben. Elhatározták, hogy megtudják tőle, mit akar. E végből 1893. okt. 12-én **Papp Elek** igazgató felhívatta egyezkedés ürügye alatt az intézet helyiségébe. Itt aztán megbízható embereket rejtettek el tanukul, hogy meghallgassák mit akar **Éles** a támadásokkal elérni? Ezen színleges egyezkedési tárgyaláson **Éles** kijelentette, ha 6000 frt követelést megfizetik neki, ugy a röpiratot vissza tartja s minden előzőleg tett sértő közleményét visszavonja. Az igazgatóság azonban nem fizetett, hanem ehelyett **zsarolás** vétsége, rágalmazás és több rendbeli becsületsértés vétsége miatt tett feljelentést **Éles** ellen, akit a törvényszék ezen delictumok miatt vád alá is helyezett.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék **Lördögh** bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson — melyen a vádat dr. **Keserü** alügyész képviselte — az elnök rendre felolvasta azokat a röpiratokat, leveleket, amelyeket a vádlott intézett az intézeti tagokhoz.

A nagyvárad-i kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: **Poynár Dénes.**

- 1232 Aranyi Lajos — testi sértés.
- 1281 Klein József — becsületsértés.
- 1317 Szivolt István — becsületsértés.
- 1321 Karpás Kosztán — testi sértés.
- 1572 Dick Jakab — család.
- 507 Fodor József — lopás.
- 608 Lőrinczi Mihály — lopás,
- 687 Meszer Simon — jogtalan elsajátítás.
- 784 Szöllösi Béla — sikkasztás.
- 794 Binder József — testi sértés.
- 829 Horzs Fülöp — lopás.
- 830 Szkrofán Mojszi — lopás.

Előadó: **Molnár Géza.**

- 157 Szathmári Sára — lopás.
- 761 Németh Lajosné — idegen ing. szánd. rongálása.
- 800 Rocska János — zsarolás.
- 801 Szála Simeonné — becsületsértés.
- 802 Czári Péter — becsületsértés.
- 1926 Ardeleán Szimeon — család.
- 2015 Pópa Pável — lopás.
- 773 Kulcsár Istvánné — testi sértés.
- 708 Kovács Imre és neje — rágalmazás.
- 709 Kappel Ignác s neje — rágalmazás.
- 1826 Péchy József — párviadalra kihívás.

Előadó: **Bige Gyula.**

- 1049 Csarnó Jánosné becsületsértés.
- 1050 Magyar József s neje becsületsértés.

- 1051 Balogh Istvánné lopás.
- 1057 Nagy Zsuzsanna gyujtogatás.
- 1058 Pardi Bálintné becsületsértés.
- 1062 Pópa Tódor lopás.

Előadó: **Urbán Adolf.**

- 648 Hodorer József orgazdaság.
- 678 Lőrinczy Kálmán testi sértés.
- 737 Pántye Juon hatóság elleni erőszak.
- 750 Lakatos Terka lopás orgazdaság.
- 760 Szelezsán Jánosné becsületsértés.
- 860 Róth Ignác testi sértés.
- 772 Szuszán Petru közcsend elleni kihágás.
- 790 Dömötör László lopás.
- 791 Hauser Sándor lopás.
- 792 Hendl Ödön rágalmazás.

Előadó: **Harmathy Károly.**

- 917 Holló Sándor lopás.
- 961 Szentmiklósi Imre hivatalos hatalommal visszaélés.
- 1902 Molnár Sándor szánd. emberölés.
- 920 Fehér János lopás.
- 1010 Molnár András rágalmazás.
- 1011 Boros János lopás.
- 1012 Benkő Ferencz rágalmazás.
- 1013 Szöllösi Balázs súlyos testisértés, becsületsértés.
- 1824 Tóth József sikkasztás.

TANUGY.

Vizsgálatok az újvárosi r. kath. fiuiskolában. A nagyvárad-újvárosi róm. kath. fiuiskolában az 1899—1900. tanévben az évszázó vizsgálatok a következő sorrendben lesznek: Az I. osztályban június 13-án szerdán délelőtt 8—10-ig. A II. osztályban június 13-án szerdán délelőtt 10—12-ig. A III. osztályban június 15-én pénteken délelőtt. A IV. osztályban június 16-án szombaton délelőtt; mely vizsgálatokra a szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Ének-vizsga. Meghívó. A polgári fiuiskola énekvizsgájának határidejét 1900. évi június hó 13-ik napja d. e. 10 órára, — a polgári leányiskolánál pedig ugyanazon nap d. u. 4 órára kintűzöm s erre egy a vizsgáló bizottság tagjait, mint a szülőket tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1900. június 9-én, **Mezey** Mihály, vizsg. biz. elnök.

Évszázó vizsgálatok a keresk. iskolában. A Nagyvárad-i Felső Kereskedelmi Iskolában az évvégi vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Június hó 11-, 12- és 13-án: érettségi szóbeli vizsgálatok. Június hó 16-án: Vallástan az alsó és középső osztályban. Június hó 18-án: Kereskedelmi számtan, könyvvitel, mennyiségtan, kereskedelmi levelezés a középső osztályban. Június hó 19-én: Magyar, német, történelem, francia az alsó osztályban. Június hó 20-án: Közgazdaságtan és jogi ismeretek, vegytan és áruismeret, földrajz a középső osztályban. Június hó 21-én: Természettan, kereskedelmi ismeretek, földrajz az alsó osztályban. Június hó 22-én: Magyar, történelem, német, francia a középső osztályban. Június hó 23-án: Kereskedelmi számtan, levelezés, mennyiségtan az alsó osztályban. Június hó 29-én: délelőtt 9 órakor az intézet vizsgáló-termében az iskolaév ünnepies bezárása és a jutalmak kiosztása. A vizsgálatok kezdete: délelőtt 8 órakor. A vizsgálatok helye: az intézeti vizsgáló-terem. A vizsgálatok nyilvánosak lévén, a Kereskedelmi Csarnok iskolabizottsági és választmányi tagjait, a szülőket és az iskolaügy barátait tisztelettel meghívja az igazgatóság.

IPARÜGY.

Munkások közvetítése.

Az ipartestület kebeléhez tartozó képesítéshez kötött iparosok érdekében a munkás szükségletek gyors közvetítése céljából az

ipartestület közvetlen összeköttetésbe lépett a budapesti Országos központi munkás közvetítő intézettel, a honnan a munkára jelentkezett segédmunkásokról, valamint a munkásokat felvenni akaró iparosok és gyárakról minden héten külön értesítés érkezik, azt az érdekeltek megtekinthetik az ipartestület hivatali helyiségében, hol a munkaadók kívánságait szóval bejelenthetik és segédmunkás szükségleteiknek bejelentésére díjmentesen űrlapokat nyerhetnek s a közvetítés módjáról felvilágosíttatnak.

A helybeli kereskedelmi és iparkamara értesítése szerint, a brassói m. kir. állami faipari szakiskola igazgatósága megküldötte azon tanulóinak névjegyzékét, kik f. évi augusztus 1-től már mint segédmunkások alkalmazhatók lesznek, ezek között van 6 lakatos, 8 géplakatos, 5 butor asztalos és 10 műfaragó.

Miről az érdekelt kebelbeli szakiparosokat tisztelettel azzal értesitem, hogy a nevezett segédmunkások alkalmazása esetében a további eljárásról az ipartestület hivatalában felvilágosítást és közbenjárást is nyerhetnek.

Nagyvárad, 1900. június 9-én.

Bertsey György,
ip. test. elnök.

Iparosok és kereskedők a párisi kiállításon.

A Budapesti Iparos-kör most egy kis füzetet adott ki, a melyben a párisi kiállításra való csoportos kirándulásokra vonatkozólag ad utbaigazítást.

Az Iparos-Kör szem előtt tartva az iparosok érdekeit, most a párisi kiállítás alkalmával teret nyit, hogy a kereskedő és az iparos osztály tapasztalatait bővítse és alkalmas üzleti összeköttetésekbe lépjen és anyagilag is iparkodik könnyíteni az utazás terheit. — Az Iparos-Kör rendezősége legcélszerűbbnek találta a csoportos utazást, a mely a következő kedvezményeket nyújtja:

I. Számhoz nem kötött, kisebb csoportok tehetik meg az utat tetszés szerinti időben a nyári hónapok bármelyikében.

II. A résztvevők számára kényelmes lakás biztosítva van, a nélkül, hogy az étkezés tekintetében bizonyos szállodákhoz, vagy vendéglőkhez kötve volnának.

III. Lehetővé van téve, hogy 30 napon belül akár az oda-, akár a visszautazásnál a szak társak vagy ismerősök kisebb csoportja Svájc vagy Németország egyes vidékein, illetőleg nagyobb városaiban utjukat tetszés szerint félbeszakíthassák.

IV. Gondoskodva van oly módokról is, melyek szerint a Párisban való tartózkodás akár hét, akár tíz napra terjedhessen és pedig az utóbbi esetben teljes ellátás mellett, végül

V. tekintettel a legszerűbb igényekre is, leginkább pedig a különféle ösztöndíjak segítségével a párisi kiállítást látogató kisiparosokra és segédmunkásokra, sikerült oly kedvezményt biztosítani, mely mellett az oda- és visszautazás, kényelmes elszállásolás és kalauzolás együttevője sem mulja felül az eddig ismert legcélszerűbb ösztöndíjnak a felét.

*

Az itt jelzett alapokon a csoportos körutazások — melyeknek mindögyikére nézve azonban legalább 30 résztvevőnek idejekorán való jelentkezése feltételeztetik — a következő három országy szerint történhetnek:

I. 130 forint, 7 nap Párisban. (II. oszt. direkt gyorsvonaton.)

II. 82 frt. 7 nap Párisban. (III. oszt. személyvonaton.)

III. 175 frt. (július 15-től augusztus 31-i 180 frt.) 10 nap Párisban teljes ellátással. (II. oszt., direkt gyorsvonaton.)

Ezen ügyre vonatkozó minden más utbaigazítással és felvilágosítással Bertsey György ipartestületi elnök készséggel szolgál.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Francia művészek — rólunk. A Nemzeti Szalon tavaszi grafikai kiállításán tudvalevőleg a francia művészek színe-java szerepelt. A közönség nagyon megkedvelte az olcsó és mégis művészi hatású francia grafikát s a vásárlás a tárlaton fényes eredménnyel végződött. A műveket Hessék Párisi műgyűjtő segítségével ifj. Szikszay Ferencz, a Szalon törzstagja, szerezte be a legelőkelőbb francia művészekről. Most, hogy a végleges lezárolás megtörtént, a kiállító művészek érdekes levélben köszönik meg a Szalon-nak fáradozását és főleg azt, hogy örömmel látják a nyugat-európai művészet terjedését hazánkban, a mely művészi tehetségekben olyan gazdag és kiváló, hogy méltóan képviselheti a modern izlést és művészi irányzatot Keleten.

„Meg vagyunk győződve, — így írják — hogy az érdekes művészi mozgalom, amelyet az Önök egyesülete kezdeményezett s melynek zászlaját szilárd kezekkel hordozza oly kiváló férfi, mint gróf Andrássy Gyula, szerencsés eredményekre is fog vezetni. Erős a reményünk, hogy személyesen is meg fogják érni még eszmék győzelmét és csakhamar részükre hódítják a nagy közönséget a jó izlés és művészi igazság erejével. Ön pedig alelnök ur — szólj tovább a Hock Jánoshoz intézett levél — mindenkor számíthat az igaz francia művészek érdeklődésére és szolgálatára. Legfőbb vágyunk, hogy hozzájárulhassunk ahhoz a nemes munkához, a melynek élén oly nemes egyéniség áll, mint Ön, a ki nagy tehetségével méltóan terjeszti a művészet kultuszát Magyarországon.»

A francia művészek egyben biztosították a Szalon-t, hogy a modern művészeket egy válogatott kollekczióban fogják legközelebb bemutatni. Céljük — ugymond — nem a vásár, hanem ezzel is csak hazánk iránt érzett rokonszenvüket akarják kifejezni.

SZINHÁZ.

Vidor Dezső színháza. Most, mikor némelyek még mindig jónak látják Somogyinak lehetőleg sok kellemetlenséget okozni s társulata értékét előre lehetőleg leszállítani, jónak látjuk pár sort közölni a *Magyar Színházról*, melyet a *Magyarország* egyik számában olvastunk. Tudvalevőleg Vidor az, a kiért való fájdalomban egyesek Somogyit támadják, Vidor pedig a Magyar Színház oszlopa, főrendezője. Az alábbi sorok bizonyára az ő rendezői kezét is dicsérik, a melyet pedig olyan sokan szerettek volna Nagyváradon üdvözölni:

„Ebből az alkalomból azonban nem hallgathatunk el valamit, a mi kizárólag a *Magyar Színház* igazgatóságára és — a rendezőségre tartozik. A Magyar Színház színpadán a steffage-személyzet estéről-estére botrányosabb viselkedést tanúsít. Fokozza az arczpirító jelenetek hatását az a türehtelen állapot, hogy ebben a steffageban 20—25 olyan hölgyecske is van, a kiknek semmi dolguk a színpadon és a kikkel szemben a rendőrség ugyanolyan erélyes fellépést tanúsíthatna, mint annak idején az elszaporodott női zenekarok »szappanos« vonóju tagjaival szemben. Elvárjuk, hogy a rendőrség beleavatkozik a Magyar Színház kisedet játékaiba és nem fogja eltűnni azt, hogy egy fővárosi színházban olyanok történhessenek, a mik az éjjeli kávéházakban is szigorúan el vannak tiltva.»

MULATSÁG.

Az önkéntesek jünálisa.

Fényesen sikerült jünálist rendeztek tegnap a nagyváradai fess önkéntesek. A remek mulatságon a nagyváradai notabilitások teljes számmal voltak képviselve. A rendezőség fáradságának szép jutalom jutott osztályrésztül, mert a siker érdeme a derék rendezőket illeti. — A négyest 40 pár táncolta s a mulatság a legvidámabb hangulatban a hajnali órákig tartott.

A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Báró Stipsits ezredesné, Kovács alezredesné, özv. báró Gerliczy Félixné, Cziffra Geróné kapitányné, Witschtock kapitányné, Ausler kapitányné, Vinkler főhadnagy, Szunyogh Lorándné, Papp Oszkárné, Szokoll kapitányné, Wolff kapitányné, dr. Kovács Jánosné, Ternér Béláné, Örley Kálmáné, Meskó Boldizsárné, Magyar Gyuláné, Miskolczy Barnáné, Mihályházy Kálmáné, Gráter Károlyné, Szilvási Alajosné, Vinkler Lajosné, Bárfy Lászlóné, özv. Tóth Józsefné, özv. Girandné, Schvarcz kapitányné, Biszterszky Elemérné, Vaskó kapitányné, özv. Steiner Arminné, özv. Fleischer Vilmosné, Telegdi Józsefné.

Leányok: Kovács Blanka, Papp Cosima, Papp Aranka, Bárfi Rózsa, báró Stipsits Nóra, Örley Anna, Cziffra Vilma, báró Podmaniczky Emmi, Cziffra Olga, Gráter nővérek, Mihályházy Margit, Steiner Cornél, Ujházy Irénke, Fleicher Aranka, Magyar Erzsike, Telegdi Ilona, Vinkler Márta, Miskolczy Irma, Tóth Elza, Márton Gabi.

Notabilitások: Szunyogh Péter alispán, báró Stipsits ezredes, Lőrinczy ezredes, Kovács alezredes, Marcherer és Popovits őrnagyok, Miskolczy Barna kir. közjegyző, Cziffra Gerő.

REGÉNY-CSARNOK.

Nem bánta meg.

Írta: Stella.

3.

Olyan büszkén, olyan méltóságteljesen állt előtte, mint egy királynő. Fodor megakarta őt ragadni, de tekintetétől visszariadt.

— Hát már elküld, — mondta szomorúan — nem így képzeltem ezt a találkozásit, ha tudná, micsoda reményekkel jöttem ide, milyen boldogsággal töltött el a gondolat is, hogy meghallgattatást nyerjek . . . és most . . .

— Barátom! — vágott közbe nyugodtan Bartáné. — Ön nagy tévedésben van az én jellememet illetőleg, különben itt minden tekintetben tévedés forog fenn. Ön találkozásánál irántam való érzelmeiről, — melyek, — no, de erről ne beszéljünk — én meg másról akartam önnek szólni. Hanem hát nekem mennem kell. Isten vele, holnap találkozunk ugyanezen órában s nyugodtabban, hosszabban tárgyalunk.

Bartáné megdöbbsent, a játék, a melyet a tanár tűzött, kissé veszélyes volt, ilyen szenvedélyre nem számított, de majd észre tértem — gondolta.

Fodor meg egész zavarban volt, nem értette azt az asszonyt, eddigi huzelkedéséből bátorítást nyert mostani fellépésére. S milyen büszkén, milyen méltóságteljesen állt ott vele szemben. Ej, gyáva voltam, szidta magát — bátoré a szerencse. No de holnap és nem tudta hogyan fogja az időt holnapig eltölteni, szerette volna átaludni a napot, semmihez nem tudott fogni, semmihez nem volt türelme.

— Ön, kedves barátom — kezdte másnap Bartáné a mikor a jelölt helyen a mondott órában együtt ültek — nagyon kevésre becsült engem, jellemem felől igen nagy tévedésben volt, amikor azt hitte, hogy már a szíves fogadtatásnak, melyben házamnál részesült, kaland lesz a vége. Először is sokkal tisztesegebb vagyok, semhogy még ilyen gondolatot is meg

engedjek valakinek, aztán meg édes Istenem, 40 éves vagyok, felnőtt gyermekeim vannak. Ha nem becsülném őnt, ha nem lenne önnel czélom, egyszerűen kintasanám bázamból. De önnek jobb véleménye lesz rólam, ha megismeri szándékomat.

— Nem akarom azt megismerni, én szeretem magát s egy szava boldoggá tehetne . . .

— Ugyan ne nevetesse ki, magát. Szeretni egy öreg asszonyt, hiszem is én azt, ilyen örült — csak nem lehet valaki.

— Hát mivel bizonyítsam be, mondja, képes vagyok mindenre, csak hogy szerelmemet viszonzva lásam.

— Ugyan ne gyerekeskedjék — felelt mosolyogva az asszony — mit akar tulajdonképen? Elválljak uramtól, hogy elvehessen? Jól van, de mi lesz a leányaimmal, a törvény t. i. nekem itéli őket. Azon esetben csak nyissa ki az erszényét, mert egyszerre 5 pár cipő, 5 kalap, 5 napernyő, 5 pár keztyű és mit tudom én még mi mindenre van szükség, nem épen hoszu időközben.

Fodornak megnyult az arcza ezeket hallva, erre egyáltalában nem számított. Bosszankodott kudarczán végtelenül.

— Igen sajnálom asszonyom — mondta helyéről felállva, hogy eddig untattam, bocsásson meg és keressen más bolondot a ki gunyártágyál szolgálat.

Bartáné kedélyesen felkaczagott.

— Nem oda Buda — szölt látva, hogy vendége távozni készül — ime most nem megy el egykönnyen. Meg kell hallgatnia . . .

— Sajnálom asszonyom — vágott szavába — de fontos ügyek elszólitnak.

— Ismerem azokat az ügyeket — felelt, leülni kényszerítve a férfit — a kaszinó még várhat. Né lássa — folytatta — már is megijedt ajánlatomtól, pedig ha szavait komolyan akarom venni, ennek be kell következnie, mert feltételezek önben annyi jellemet, hogy olyan asszony iránt nem tud igazán érezni, a ki lépett arról a pidesztálól, melyen mint tisztességes nő állania kell. Ilyen nőt nem becsül ön, azt tudom, elégszer hangoztatta ebbeli nézetét előttem, a hol tisztelet nincs, ott tehát szerelem sem lakozhatik, én pedig azt akarom, hogy tiszteljen, először azért, mert idősebb vagyok, másodsor meg mert arra mindenkor s minden körülmények között érdemesnek hiszem magam.

Fodor megszágyenülten szemlesütve ült helyén, hallgatott bölcsen, de mit is felelhetett erre, Bartánénak igaza volt azt ő is érezte.

— Lássa — vette fel ismét a szót az asszony — én tudnék egy módot, mely érzelmeinek, persze olyan értelemben, ahogy én gondolom, érvényt szerezhetne.

A férfi felriadt mozdulatlanágából, arcza felragyogott.

— Hogyan — kérdezte hevesen.

— Ha anyósának fogad.

Fodor dühös lett. — Önnek tudtommal nincs férjhezadandó lánya, de különben elég a komédiából. Isten önnel asszonyom — mondta s az ajtó felé indult.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Ő Felsége csapatszemlén.

Bécs, jun 9. Ő Felsége ma szemlét tartott a Mihály nagyherceg nevét viselő 26. gyalogezreden. Ott voltak *Ferencz Ferdinánd főherceg*, *Kotohito* japán herceg, a hadügyminiszter, a vezérkar főnöke, a hadtestparancsnok és sok tábornok. Az ezred taktikai gyakorlatokat végzett, a melyek tűzharczczal végződtek. A japán herceg nagy érdeklődéssel nézte a gyakorlatokat, a melyek úgy Ő Felségének, mint a japán hercegnek nagyon tetszettek.

Kvótajavaslatról.

Budapest, június 9. (Saj. tud. táv.)

A mai kvótatárgyalási bizottsági tárgyaláskor *Szell Kálmán* miniszterelnök azt felelte, hogy ha az ausztriai viszonyok nem változnak s a tárgyalást kizárják, akkor a javaslatok tárgyalását maga sem kéri, most azonban a javaslat elfogadását kéri.

Szerencsétlenség a czéllövészetben.

Budapest, jun 9. (Saj. tud. táv.)

A katonai lövöldében tegnap czéllövészet volt. A lövés kezdését kürtszóval jelezték s elsőnek *Kosztolányi* őrmester lőtt. Eközben *Plechl* szakaszvezető a figurák közt foglalatoskodott, a mikor *Kosztolányi* kilőtt golyója szíven találta a szakaszvezetőt s holtan rogyott össze. A gyilkost letartóztatták.

Zugligeti katasztrófa.

Budapest, jun. 9. (Saját tud. táv.)

A zugligeti katasztrófa ügyében ma tartották meg az értekezletet *Hegedüs* miniszternél. *Selley* miniszteri tanácsos az állomás sík területre helyezését kéri. *Rudnay* főkapitány a forgalom megszorítását nem helyesli.

A zugligeti állomás elhelyezését megállapodás szerint elrendelik.

Bihariak Darányinál.

Budapest, jun. 9. (Saj. tud. táv.)

Tegnap Darányi miniszternél a biharmegyei földbirtokosok deputációja tisztelt, mely alkalomból *Darányi*-t arra kérték, hogy a Sebes-Körözs-Társulat millióin épített töltésen *Fröhlich* Albin sarmasági nagybirtokosnak engedélyezett viczinális építésére vonatkozó engedélyt vonja vissza, mert az árvédelem ezzel megnehezülne.

A flumei plebános nyilatkozata.

Budapest, június 9. Fluméból az eltöltött himnus ügyében a következőket jelentik nekünk: *Kukanics* plebános megkérdezte, hogy ez ügyben, kijelentette, hogy távolról sem akart ő a magyarság ellen tüntetni vagy a magyarság nemzeti érzését megbántani. A himnust az ország más részében is eltöltötték. Ő tisztán egyházi szempontból járt el. Egyébként pedig még aznap jelentést tett erről az ügyről egyházi főhatóságnak, *Maurovich* zenggi püspöknek, a kinek jogában áll az ő esetleges téves intézkedését megváltoztatni.

A Reichsrath berekesztése.

Bécs, jun. 9. (Saját tudósítónk távirata.)

A Reichsrath ülészakának berekesztéséről írva több lap annak a nézetének ad kifejezést, hogy a berekesztés a közrend érdekében való intézkedés volt, nehogy a Házban történő kihágások nagyobb arányokat öltsenek, de a mellett kiemelik, hogy a miniszterium programján, vagy irányán ez a dolog semmit sem változtat. Meglehetősen általánosan jut kifejezésre a lapokban az a vélemény, hogy a kormány fel fogja oszlatni a Házat. Az ülészak berekesztésének előzményeiről többé-kevésbé egybehangzóan azt írják a lapok, hogy az éj folyamán kétszer tartott ülést a minisztertanács és *Körber* miniszterelnök kétszer vol Ő Felségénél *Schönbrunnban*. Az első kihallgatás után a

dolgozni akaró pártok tizes bizottsága értekezletre ült össze, a melyen a szónokok nagyobb része kijelentette, hogy nincs többé kilátás a rendes parlamenti állapotok visszatérésére és azért kívánatosnak tartják a Ház gyors elnapolását vagy bezárását. Különösen *Dzieduszycki* és *Kathrein* képviselők nyilatkoztak ebben az értelemben. Erre azután a minisztertanács felhatalmazást kért és kapott az ülészak berekesztésére.

Bécs, jun. 9. (Saját tudósítónk távirata.)

Ő Felsége a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

Kedves *Körber* dr.! Indítatva érzem magam arra, hogy a birodalmi tanács 16-ik ülészakának berekesztését elrendeljem.

Schönbrunn, 1900. június 8-án.

FERENCZ JÓZSEF, s k.

Körber, s. k.

Bécs, jun. 9. (Saj. tud. táv.) A mai ülésen nagy zavargás volt. Az ifju csehek nagy tombolást vittek véghez s a szétforgácsolt padtáblákat mint nemzeti ereklyéket magukkal vittek s rámbába teszik.

Villámsujtott emberek.

Székelyudvarhely, június 9. Enlaka udvarhelymegyei község határában, *Ülőtelek* nevű helyen lecsapott a villám jés *Kósa* Mihály majorjában kilenc embert lesujtott, a kik mind súlyosan megsérültek. Egyikük *Ambrus* János, azonnal meghalt. Csak *Albert* Izsák bátor elszántságának köszönhető, hogy az elalélt emberek ott nem égtek.

A transzváli háboru.

London, jun. 9. Buller tábornok jelentti *Yellow-Broom-Farm*-ból tegnapi kelettel: *Coke* Talbot tábornok e hó 6-án a dél-afrikai könnyű lovasság 10. dandarával elfoglalta a *Vanwyke* hegyet, miközben négy halottat és 13 sebesültet vesztett. Hetedikére viradó éjjel négy ágyut hoztunk fel a *Vanwyke* hegyre és kettőt az *Inkwete* hegynyulványra. E hat ágyu tüzelésének oltalma alatt *Hildyard* megrohanta ma az összes hegységeket a *Botha*-szoros és az *Inkwete* között. A jól átgondolt rohamot a legnagyobb hatással hajtották végre a csapatok, amelyeknek egy hegy sem volt olyan meredek, hogy fel ne jutottak volna. Az ellenséget megkerültük és kényszerítettük, hogy igen erős állásából kivonuljon. Nem hiszem, hogy veszteségeink nagyok volnának, ellenben remélem, hogy olyan hadállást foglaltunk el, amelyből *Laingsneckat* tart-hatatlaná tehetjük.

A boxerek garázdálkodása.

London, június 9. A *Times*-nak jelentik *Pekingből* 7-iki kelettel: A francia követ azt a távirati értesítést kapta, hogy a mingeei francia és a junanui francia konzulátus ügyvivő kénytelen volt állomását elhagyni, mert az alkirály tudokra adta, hogy nem kezeskedhetik biztonságukért. — Ugyanez a lap jelenti: A boxerek június 6-án fölgujtották a tungtingani orosz kápolnát. Tungtingan *Pekingtől* északra 35 mérföldnyire van.

London, június 9. A *Times* azt írja mai vezércikkében, hogy Angliának igyekeznie kell szivből együttműködni Oroszországgal a kínai zavarok gyors megszüntetése végett.

Washington, június 8. Kömpf tenger-nagy jelenti Tongkuból tegnapi kelettel: Tien-czin közelében tegnap harc folyt a kínai csapatok és a boxerek között. Azt hiszik, hogy a boxerek ma nagy tömegben megjelennek Tienczin előtt.

Hongkong, június 8. Mult éjjel a Szám-fok közelében, Hongkongtól 8 mértföldnyire fegyveres kalózok megtámadták egy idevaló kínai emkernek egy kis gőzöst a mely négy petroleummal megrakott és Kantonba rendelt dsonkát, (kínai hajó) vontatott maga után. A kalózok kifosztották a dsonkákat, azután a kis gőzössel és a legénység-gel együtt eltűntek nyugati irányban.

Washington, június 8. Hay külügy-miniszter a kabinettanácsban táviratot olvasott fel, a melyben Bonger, az Egyesült-Államok pekingi követe azt jelenti, hogy a helyzet ott nem javult és instrukciókat kér. A követnek azt fogják válaszolni, hogy tegyen meg mindent, a mit szükségesnek talál az amerikai állampolgárok és vagyonuk megvédésére és kormányának méltóságának megvédésére, de egyik idegen kormányval szemben se kösse le magát.

Kegyetlen anyja.

Bécs, jun. 9. (Saját tud. táv.) Csily ben tegnap nagy szenzációt keltett Eichler Maris letartóztatása. A rendőrség kinyomozta, hogy a nő törvénytelen gyermekét megfojtotta és elégette. A kegyetlen anyát, ugyszintén a gyermek atyját, a kit bünrészességgel vádolnak, letartóztatták.

Választások Svájcban.

Bern, június 8. A szövetség tanács elhatározta, hogy egy a nemzeti tanács, mint a szövetség tanácsai proporcionális választások behozatalának elvetését fogja ajánlani a népnek.

Spanyol-ügy.

Madrid, jun. 9. Villaverde pénzügy-miniszter elrendelte, hogy mindazoknak, a kik az új kölcsönből 12,500 pezetánál kevesebbet jegyeztek, az egész összeget szolgáltatás ki és pedig 500 pezetas darabokban. A kik nagyobb összegeket irtak alá, azokat aránylagosan fogják részesíteni a kölcsönben.

KÖZGAZDASÁG.

Állattenyésztésünk egyik baja. A nyugatról importált szarvasmarhák, az angol hus-sertések hova-tovább nagyobb tért foglalnak hazánkban. S annak dacára még ma sem vagyunk tisztában azzal, hogy tulajdonképen melyik szarvasmarha fajta is a leghasznosabb az importáltak közül, azért, mert az ugyan azon fajtát tenyésztő gazdák nyilatkozata, tapasztalata is eltérő. Kétséget sem szenved, hogy a talaji és égalji viszonyok vidékenként eltérők lévén, más és más tapasztalatokra vezetik a tenyésztőket; e különböző, sokszor homlok-egyenest ellenkező eredményeknek mégis legáltalánosabb oka az, hogy az a pirostarka, vagy borzderes szarvasmarha hazájában sokkal jobb takarmányozáshoz volt szokva, mint a minőben Magyarországon a legtöbb helyt részesül. Erő-takarmányért pénzt a magyar gazda nem igen ad, de a mellett arról sem gondoskodik, hogy elegendő és jó minőségű szalás takarmánya legyen. Vajjon hány gazdaság van az országban, a hol a takarmány, a jó minőségű széna, lóhere, luczerna bővében van. Nagyon sok bizony nincs, a legtöbb helyt már a tél kezdetén

nagyon takarékoskodnak a szénával, szalamával pótolván azt részben. Bátran elmondhatjuk, hogy állattenyésztésünk egyik legnagyobb baja, hogy nem rendelkezünk elegendő mennyiségű takarmánnyal, a minek következtében különösen a szarvasmarha lassabban fejlődik, későbbben válik értékesíthetővé s akkor sem kapunk érte olyan árat, mint a miudt kaptunk volna jobb tartás mellett, talán egy fél évvel vagy egy évvel is korábban.

E körülménynek egyik oka, hogy ország-szerte általában véve kevés takarmányt termesztünk, hogy az utóbbi tíz év alatt a rét-terület körülbelül 100,000 hektárral megapadt, a másik pedig, hogy réteink természetlagon nem kielégítő, mert azokat semmi nemű ápolásban nem részesítjük. — Így pl. 1894-ben a rétek átlagos termése — országszerte — hektáronként 23.99 mm. volt, holott pl. Németországban ugyanakkor 32.1 mm., sőt Horvát-Szlavonországban is 27.96 mm. volt.

Ezen mindenestre segíteni kell az által, hogy a szántó-területen is több takarmány-növényt termesztünk, a rétek termőképességét is boronálás, trágyaléveli megöntözés, kaint és egyéb megfelelő műtrágyák felhirtése által fokozzuk. Különösen a rétek termőképességének fokozása nagy fontosságú dolog volna, mert illetéknépen több takarmányt természetlagon a nélkül, hogy ezért több szántóföld-terület kellene lefoglalnunk.

E csekély fáradság bőven adná meg jutalmát az állatállomány intenzívebb fejlődésében, minek folytán azok hamarabb válnának piaczképessé, hamarabb forogna a bennük fekvő tőke s így okvetlenül nagyobb hasznot mutatna gazdaságunk ezen nagyfontosságú ága.

SZERKESZTOI POSTA.

K. J. (Helyben.) Még nem üti meg a mértéket, de hiszszük, telik öntől jobb is.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1900. évi május 1-től.

Budapest k.p.u. — Nagyvárad — Kolozsvár						Kolozsvár — Nagyvárad — Budapest.						Püspök-Ladány — Debreczen — Érmihályfalva.											
Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.				
B.-Post kpu. ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	5 23	7 00	12 32	3 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 08	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08					
Rákos	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	Jegenye	6 11	7 59	1 14	7 16	—	Debreczen	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	6 41					
Újszász	8 28	10 59	3 32	8 40	10 55	B.-Hunyad	6 40	8 37	1 44	7 55	12 20	Érmihályf. érk.	6 35	3 57	—	1	4 58	—					
Szolnok	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	Csucsá	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52	Érmihályfalva — Debreczen — Püspök-Ladány.										
Szajol	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Rév	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34	Érmihályf. ind.										
P.-Ladány	10 43	2 00	5 28	11 53	12 55	Élcsd	5 51	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48	Szá. v. Sz. v. Gy. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.										
Báránd	—	2 12	—	12 07	—	M.-Telegd.	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01	Érmihályf. ind.										
Sáp	—	2 27	5 48	12 24	—	F.-Vásárhely	6 49	—	11 01	—	10 27	—	Debreczen										
B.-Ujfalu	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	V.-Velenoze	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25	P.-Ladány érk.										
M.-Peterd	—	3 00	—	1 00	—	Nagyvárad érk.	7 16	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31	Debreczen — Nagy-Léta — Vértés — Debreczen — Nagy-Léta.										
M.-Keresztes	—	3 12	—	1 14	—	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38	V. v. V. v.										
Bors	—	3 25	—	1 28	—	B.-Püspöki	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—	Debreczen i.										
B.-Püspöki	11 48	3 32	—	1 36	—	Bors	2 47	—	11 54	—	11 22	—	Sáránd										
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	M.-Keresztes	3 12	—	12 05	—	11 37	—	H.-Bagos										
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	—	2 06	2 18	M.-Peterd	3 30	—	12 17	—	11 50	—	H.-Pályi										
V.-Velenoze	—	4 05	—	2 30	2 25	B.-Ujfalu	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18	M.-Pályi										
F.-Vásárhely	—	4 16	—	2 41	—	Sáp	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—	N.-Léta										
M.-Telegd.	12 48	4 38	—	3 03	2 50	Báránd	5 01	—	1 01	—	12 41	—	Vértés érk.										
Élcsd	1 02	4 56	—	3 21	3 04	P.-Ladány	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03	Sáránd — Derecske. Derecske — Sáránd.										
Rév	1 26	5 20	—	3 45	3 29	Szajol	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19	Sáránd ind.										
Csucsá	2 16	6 31	—	4 53	4 16	Szolnok	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39	Derecske ind.										
B.-Hunyad	2 49	7 16	—	5 32	4 52	Újszász	—	12 03	3 58	7 50	4 03	5 53	Derecske érk.										
Jegenye	3 15	7 49	—	6 01	—	Rákos	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38	Sáránd érk.										
Kolozsvár érk.	3 50	8 33	—	6 59	5 55	B.-Post kpu. érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50	Nagyvárad — Szeged — Rókus. Szeged — Rókus — Nagyvárad. Nagyvárad — Arad. Arad — Nagyvárad.										
Nagyvárad ind.						Szeged ind.						Nagyvárad ind.						Arad ind.					
Ósi						H.-M.-Vásárh.						Ósi						Kétegyháza					
Less						Oroszháza						Less						Csaba érk.					
Cséffa						Csaba érk.						Cséffa						Csaba ind.					
Szalonta						Csaba ind.						Szalonta						Gyula					
Kötegyán						Gyula						Kötegyán						Sarkad					
Sarkad						Kötegyán						Sarkad						Kötegyán					
Gyula						Szalonta						Gyula						Szalonta					
Csaba érk.						Cséffa						Csaba érk.						Cséffa					
Csaba ind.						Less						Csaba ind.						Less					
Oroszháza						Ósi						Kétegyháza						Ósi					
H.-M.-Vásárhely						Nagyvárad érk.						Arad érk.						Nagyvárad érk.					
Szeged-Rókus érk.																							

NYILTTER.

Nyári vendéglő.

A t. közönség becses tudomására hozom, hogy a meleg nyári napok beálltával a *Kálvária hegy alatt levő szép helyiségemet* a közönség szórakozására átadtam s becses figyelmébe ajánlom. Egészséges, tiszta, tiszta levegőjű helyiségem a legkellemebb üdülő hely.

Arnyas kertemben

három jól gondozott teke-pálya

áll rendelkezésére a szórakozni vágyó közönségnek s kellemetlen idő esetén

fedett, nyitott és zárt helyiségekkel, tágas teraszszal,

rendelkezem.

Tiszta, egészséges ital, ugy-színtén meleg és hideg ételek-ről gondoskodva.

Tisztelettel

Karger Sándor,

nyári vendéglőtulajdonos.

☛ Telefon-összeköttetés. ☛

Legjobb üdítő és gyógyhatású a vegytiszta anyagokból előállított

OXIGENVIZ.

Kapható:

STERNTAL SÁNDOR gyógyszerész,
Nagyvárad, Nagy-Piacz-tér.

☛☛☛ Telefon 335. ☛☛☛

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. június hó 5-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Marha ártáblázat 1899. június hó 5-ről.
Egy pár első rendű jármás ökör 640—690, egy pár másodrendű jármás ökör 490—600, egy pár harmadrendű jármás ökör 250—480, 1 drb fejős tehén 100—230, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 152—212, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 116—174, 1 drb. veres borju 14—32, 1 drb. fél éves borju 32—44, 1 drb egy éves borju 42—70, két éves borju 68—154, 1 drb hizott sertés 86—140, 1 pár fél éves 26—30, 1 pár egy éves sertés, 38—64, 1 pár két éves sertés 64—112, 1 drb igás ló 140—260, 1 pár ökörbőr 36—44, 1 pár tehénbőr 26—34, 1 pár bojubőr 10—17, 1 pár lóbor 10—22.

Forgalmi kimutatás 1899. évi június hó 5-ről. Tiszta buza körülbelül 260 hltr, kétszeres buza 70 hltr, rozs 120 hltr, árpa 60 hkl, zab 70 hltr, tengeri 250 hltr, burgonya 130 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 50 drb, félhizott 68, sovány 90, süldő 200, malac: 300, hizott marha 13, jármás ökör 240 fejős tehén 140, borju 130, bivaly 4, juh és kecske 60, ló 136.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

	Budapest, június 9.
Osztrák hitel	711.25
Magyar hitel	714.50
Allamvasut	664.50
Rimamurányi	657.—
Magyar jelzálog	448.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, június 9.
Buza októberre	7.98
Buza júniusra	7.80
Uj tengeri	5.73
Rozs okt.	7.06
Zab okt.	5.09
Káposzta, repeze, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. június 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	96.75
Magyar koronajárdék	91.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,0%	100.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	99.60
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.10
Italméresi jog megváltási kötvény	98.25
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	158.50
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	138.75
Osztrák járdék papirban	97.65
Osztrák járdék ezüstben	97.50
Osztrák járdék aranyban	96.50
Osztrák korona járdék	97.—
Osztrák államsorsjegyek	134.50
Osztrák magyar bankrészvény	17.63
Magyar hitelbankrészvény	714.50

Osztrák hitelintézet részvény	707.50
Párisi vista	96.30
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.27
Németbirodalmi márka	118.35
London vista	242.20
20 márkás arany	28.69

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kőszegen

(vasuti állomás)

Dr. Dreiszker József
sanatóriuma

és
vizgyógyintézete

nyitva:

Május hó 1-től Deczember hó 1-ig.

Rendszer: Priessnitz és Kneipp.

Villanyozás, massage, gyógytor-nászat, diatetikai eljárás. Gondos orvosi felügyelet, kitünő ellátás, igen mérsékelt ár. Prospektus ingyen.

Bikszádi
árlappal

és

ismertető könyvecskével
bérmentve szolgál

a

KÜTKEZELŐSÉG

Bikszád

(Szatmármegye.)

Bikszádi

ásványos gyógyvizet

mely egyedül a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légesőhurut, hangszálag hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsúcs hurutnál és kezdődő gümőkóránál, továbbá kitünő eredményt értek el a bikszádi viz alkalmazása által emésztetlenség, idült- és heveny gyomorhurut, máj- és epe hólyagbántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi viz bérloje s a sztojikai viz főelárusítói:

ALMER LAJOS ÉS KÁROLY

nagybányai lakosok.

Sztójikai ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hiába neveztek el magyar karlsbadi viznek, mert tényleg annak gyógyhatása a szigoru dieta betartásával: idült gyomorbanálom, máj- és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nemkülönben *czukorbetegségnél* alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitünő hatású a Sztójikai ásványviz a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A Sztójikai ásványviz dús szén-savtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital pártját ritkítja. *Sztójikai ásványviz* hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s gy a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

Sztójikai
árlappal

és

ismertető könyvecskével

bérmentve szolgál

a

FORRÁSKEZELŐSÉG

Sztójika,

(Szolnok Doboka m.)

A bikszádi viz kapható Nagyváradon, Janky Antal utóda (Kiss Károly), Kádár János és Wurst József urak fűszer üzletében. — Az alatt irt legjutányosabb árak mellett, házhoz szállítva: egy üveg 1/2 literes bikszádi viz 14 kr., ha az üveget visszaadjuk 11 kr. Egy üveg 1 literes bikszádi viz 22 kr., ha az üveget visszaadjuk 16 kr. Egy láda 40 1/2 literes üveg bikszádi viz 5 frt 20 kr., a 40 üres üveget ha visszaadjuk 3 frt 70 kr. Egy láda 25 1 literes üveg bikszádi viz 5 frt 20 kr., a 25 üres üveget ha visszaadjuk 3 frt 70 kr.